

Stella Telles vindt spreker verloren gewaande Indianentaal

Taalkundige Stella Telles heeft per toeval in het Amazonegebied een spreker gevonden van een uitgestorven gewaande indianentaal. Een oude vrouw blijkt de enige nog levende spreker van het Lakondê. De taalkundige ontdekte de spreker tijdens haar promotieonderzoek naar het Latundê, een verwante indianentaal die door nog maar negentien mensen wordt gesproken.

De van oorsprong Braziliaanse taalkundige Stella Telles beschreef het op uitsterven staande Latundê. Nog slechts negentien indianen spreken deze taal. Tijdens haar onderzoek ontdekte de taalkundige dat een van de indianen echter helemaal geen Latundê sprak, maar de dood gewaande taal Lakondê. Telles promoveerde in december vorig jaar bij prof. dr. Leo Wetzels.

Telles leefde vier jaar lang ongeveer drie maanden per jaar samen met de indianen. Door deel te nemen aan het dagelijks leven leerde de taalkundige hun woorden en zinnen. De onderzoeker leerde Latundê van sprekers die ook een beetje Portugees spraken. De enige Lakondê-spreker beheerste het Portugees heel goed.

Voor zover bekend is de Nambikwara-taalgroep niet verwant aan enige andere taalgroep. Ze verschillen heel erg veel van andere talen van Zuid-Amerika. Ter vergelijking: Het is wel aantoonbaar dat het Nederlands en Iraans aan elkaar verwant zijn. In totaal leven nog ongeveer elfhonderd sprekers van een van de Nambikwara-talen. Drie promovendi onderzoeken elk een andere

Telles met Latundê kinderen

Nambikwara-taal om de oorspronkelijke Nambikwara-taal te kunnen reconstrueren. Hierdoor wordt meer bekend over de geschiedenis en de herkomst van de Nambikwara, die wel worden gezien als een van de eerste groepen die het amazonegebied hebben bevolkt.

De La Courtprijs 2002 voor onderzoeker gestrande huwelijken in de achttiende eeuw

Dini Helmers heeft met haar proefschrift over oplossingen voor gestrande huwelijken in de achttiende eeuw de De La Courtprijs 2002 in de wacht gesleept. De driejaarlijkse KNAW-prijs voor wetenschappelijk onderzoek op het gebied van alfa- en gammawetenschap dat zonder honorarium is verricht, bestaat uit een zilveren penning en een geldbedrag van zesduizend euro.

In Nederland bestond al sinds het begin van de zestiende eeuw een

tamelijk liberale scheidingswetgeving. Toch moesten ook hier goede gronden worden aangevoerd om uit elkaar te gaan: gewoon tot de conclusie komen dat je toch niet zo goed bij elkaar paste, telde niet. Overspel, 'kwaadwillige verlating' of ernstige mishandeling kon een reden zijn om 'divortie' aan te vragen. Uit elkaar gaan zonder officiële scheiding te regelen of een buitenechtelijk kind krijgen, was strafbaar.

Wel waren er tal van alternatieven: scheiding van tafel en bed was gemakkelijk en goedkoop, maar daarna kon je niet opnieuw trouwen. Daarnaast werd een lastige partner op verzoek opgesloten: als hij of zij schandelijk gedrag vertoonde dat de familie in opspraak bracht bijvoorbeeld. Een andere 'oplossing' voor een slecht huwelijk was partnerdoding of zelfmoord. Verder overtraden mensen ook wel op een minder gewelddadige manier de wet, door gewoon uit elkaar te gaan of zelfs opnieuw te trouwen zonder dat officieel vast te leggen.